

Dr hab. Cezary Kuśnierz, prof. Ucz.

Opole, 15.11.2023

Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii

Politechnika Opolska

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ MGR MARTY LEWANDOWSKIEJ

„SKUTECHNOŚĆ DZIAŁANIA MOTORYCZNEGO TENISISTY A STAN KOHERENCJI BIOFIZYCZNEJ JEGO ORGANIZMU”

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska została napisana pod kierunkiem naukowym Pana dr hab. Ryszarda Bartoszewicza prof. AWF we Wrocławiu.

Praca składa się z dziewięciu rozdziałów, które zostały poprzedzone wstępem. Rozdziały merytoryczne uzupełniają: piśmiennictwo, streszczenie w języku polskim i angielskim, spis tabel i rycin, praca liczy łącznie 98 stron.

Układ treści rozprawy jest przejrzysty i zawiera wszystkie wymagane dla tego typu prac elementy. Autorka poprawnie zdefiniowała cel badań, skupiając się na ważnych, a bardzo rzadko podejmowanych przez badaczy problemach szeroko pojętej kultury fizycznej i sportu. Warto podkreślić aktualność i znaczenie poznawcze przeprowadzonego eksperymentu, a przede wszystkim aplikacyjne walory uzyskanych wyników badań.

Zasadniczą część rozprawy poprzedza wstęp, w którym Autorka wprowadza czytelnika do problematyki pracy. W rozdziale I zatytułowanym „Naturalne i kulturowe potrzeby człowieka” Doktorantka przedstawia przegląd wiedzy (z zakresu psychologii i filozofii) związanej z funkcjonowaniem człowieka w społeczeństwie. W podrozdziale 1.2. zdefiniowane zostają pojęcia podstawowe z zakresu kultury fizycznej, opisane zostały również determinanty aktywności fizycznej, podkreślono istotną rolę ruchu w życiu każdego człowieka, również w wymiarze kulturowym.

Kolejny rozdział II „Zachowania i działania człowieka jako odpowiedź na potrzeby życiowe” stanowi logiczną kontynuację rozdziału poprzedniego. Prezentowane treści z zakresu psychologii i socjologii opisują mechanizmy regulacji ludzkich zachowań i podejmowania działań ukierunkowanych na określony cel.

Rozdział III „Działanie motoryczne” poświęcony jest problematyce motoryczności człowieka, w sposób precyzyjny i syntetyczny zostają tu opisane pojęcia takie jak: motoryczność, zdolności motoryczne, działanie motoryczne. W podrozdziale 3.2. Autorka zwraca uwagę na dyspozycje somatyczne, psychiczne, taktyczno-techniczne jak i motoryczne, które stanowią niezbędny warunek naboru do danej dyscypliny sportu. Podkreśla również znaczenie kompetencji, w tym kompetencji motorycznych, które w sporcie kwalifikowanym gwarantują skuteczność działania i walki sportowej (podrozdział 3.3.).

Istotną część podbudowy teoretycznej rozprawy stanowi rozdział IV „Koherencja biofizyczna”. Autorka definiuje pojęcie koherencji opisując szerokie znaczenia tego terminu w różnych dziedzinach nauki. W opisie podkreślone zostało ujęcie biologiczne gdzie koherencja umożliwia prawidłowe funkcjonowanie organizmów i adaptację do środowiska. Kontynuacją tych rozważań jest podrozdział 4.2. gdzie została opisana biofizyka ciała człowieka. Doktorantka z dużą starannością opisuje zachodzące w organizmie procesy biologiczne, fizjologiczne oparte na zjawiskach fizycznych oraz elektrochemicznych. Bardzo trafnie cytuje Alberta Poppa (2005) pisząc, że ...ciało człowieka emituje, rozprawdza informację o życiu w postaci „wibracji”. Jest to szczególna „kinetyczna mądrość” i szczególna „tożsamość” ciała człowieka. W dalszej części opisu podkreśla to, że koherencja biofizyczna jest zjawiskiem zmiennym, a badania jej mają na celu wskazanie momentu w którym nasz organizm osiąga wartość dla niego najbardziej dogodną czyli koherentną (4.3. - 4.4.).

Rozdział V „Tenis jako zadanie ukierunkowane na cel” zawiera opis badanej dyscypliny, Autorka przedstawia rys historyczny, następnie dokonuje charakterystyki tenisa akcentując dynamiczny charakter gry. Dalsza część rozdziału poświęcona jest specyfice działania motorycznego tenisisty (5.3.), opisane zostają czynniki osobowe i pozaosobowe, które wpływają na skuteczność gry. Doktorantka opisując rywalizację na poziomie mistrzowskim, zwraca uwagę na „gotowość do działania” która określana jest również jako dyspozycja dnia. Czynnikiem ten może decydować o zwycięstwie i być powiązany ze stanem koherencji biofizycznej.

Rozdział VI poświęcony jest założeniom metodologicznym pracy. Głównym celem badań jest ocena skuteczności działania motorycznego osób wyczynowo uprawiających tenis, w kontekście biofizycznych uwarunkowań funkcjonowania organizmu reprezentowanych stanem jego koherencji biofizycznej. Przyjęty zamysł badawczy został uszczegółowiony w postaci trzech poprawnie postawionych pytań badawczych. W podrozdziale 6.3. opisującym badane osoby w tabeli 1. sugeruje użyć określeń wysokość i masa ciała, a nie wzrost i waga. W doborze metod, technik jak i organizacji badań Autorka jest bardzo staranna i wykazała się dużym nakładem pracy. W sposób bardzo szczegółowy przedstawia przebieg badań i zastosowanie urządzenia SAM 3. Układ metodologiczny pracy jak i sposób analizy statystycznej uzyskanych wyników uważam za prawidłowy i właściwie dobrany.

Rozdział VII „Wyniki badań” rozpoczyna analiza skuteczności działań motorycznych bazująca na wybranych wskaźnikach. W oparciu o uzyskane wyniki Autorka konsekwentnie dokonuje oceny skuteczności poszczególnych uderzeń w wyznaczoną strefę kortu. Opis poparty jest wynikami analizy statystycznej, graficzna prezentacja rozrzutu wyników w znaczącym stopniu ułatwia czytelnikowi odbiór i zrozumienie przekazywanych informacji. W podrozdziale 7.1.2. Doktorantka przeprowadza indywidualną analizę skuteczności działań motorycznych badanych osób i na tej podstawie formułuje zalecenia treningowe. W podrozdziale 7.2. opisana została skuteczność działań motorycznych badanych zawodników w zależności od ich stanu koherencji biofizycznej. Analiza ta wykazała różnice koherencji badanych osób przy wykonywaniu różnych rodzajów uderzeń.

W Rozdziale VIII „Dyskusja” Autorka podkreśla unikatowy charakter przeprowadzonego eksperymentu badawczego, odnosi się do wcześniejszych badań nad skutecznością działania motorycznego powołując się na licznych autorów. Podkreśla to, że naukowcy często skupiają się na wyselekcjonowanej zdolności motorycznej, predyspozycjach somatycznych lub umiejętnościach taktyczno-technicznych. Zatem koncepcję recenzowanej pracy należy uznać za wartościową i nowatorską. W dalszej części dyskusji podkreśla to, że przeprowadzone badanie ma również na celu poszerzenie obecnej wiedzy na temat funkcjonowania ludzkiego organizmu, koherencji biofizycznej i skuteczności działań motorycznych. W końcowej części dyskusji Doktorantka przedstawia własną motywację do nauki twierdząc, że ciekawość, chęć własnego rozwoju i odkrywania nowych rzeczy i zjawisk są czynnikami dominującymi. Jest to bardzo budujące stwierdzenie i wskazuje na dojrzałość naukową.

W rozdziale IX Autorka sformułowała trzy zasadne wnioski stanowiące odpowiedzi na postawione wcześniej pytania badawcze. Wnioskowanie przeprowadza bardzo szczegółowo w odniesieniu do każdego badanego zawodnika.

Uzupełnieniem rozdziałów merytorycznych jest piśmiennictwo na które składają się 92 pozycje, w tym 79 w języku polskim i 13 w języku angielskim.

PODSUMOWANIE

Podsumowując, stwierdzam, że przedłożoną mi do recenzji rozprawę doktorską oceniam pozytywnie. Praca z całą pewnością zawiera treści nowe, oryginalne rzadko podnoszone przez badaczy. Doktorantka wykazała się dużą wiedzą w zakresie badanej tematyki, dojrzałością w stawianiu pytań i poszukiwaniu na nie odpowiedzi. Umiejętnie korzystała ze źródeł naukowych, wykazała się znajomością metod opisu i analizy statystycznej oraz zdolnością formułowania logicznych wniosków.

Upoważnia mnie to do stwierdzenia, że rozprawa spełnia wymogi stawiane pracom doktorskim i wnioskuje do Rady Kolegium Naukowego AWF we Wrocławiu o dopuszczenie mgr Marty Lewandowskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Z poważaniem

Dr hab. Cezary Kusnierz

Prof. Politechniki Opolskiej